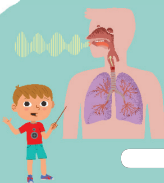

Читай, откриј
и схваји!

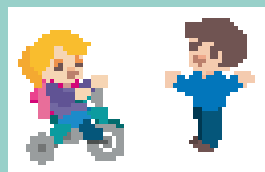
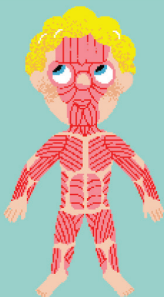

Laguna

Енциклопедија
за малишане

Тело

САДРЖАЈ

СВИ ИМАМО ИСТО ТЕЛО

7

ИСТО... А РАЗЛИЧИТО!	8
КОЖНИ ОМОТАЧ	10
ТЕЛО – ВЕЛИКА СЛАГАЛИЦА.....	12
УНУТРАШЊОСТ ТЕЛА	14
ЛИЦЕ	16
У ГЛАВИ	18

РАЂАМО СЕ, РАСТЕМО, СТАРИМО

21

У МАМИНОМ СТОМАКУ	22
РОЂЕЊЕ	24
БЕБИН ЖИВОТ.....	26
КОЛИКО ПРОМЕНА!	28
РАЗЛИЧИТА ЖИВОТНА ДОБА	30

КАКО РАДЕ ОРГАНИ?

33

КОСТИ, КОСТУР	34
ИМАШ МИШИЋЕ	
И МОЖЕШ СВАШТА ДА РАДИШ!	36
ДИШЕМО	38
ЈЕДЕМО, ПИЈЕМО, ВАРИМО.....	40
СПАВАМО.....	42
ТЕЛЕСНИ ЗВУЦИ	44

ЧУЈЕМО, ОСЕЋАМО И КАЖЕМО 47

ВИДИМО ОЧИМА	48
ЧУЈЕМО УШИМА	50
МИРИШЕМО НОСОМ	52
УКУС ОСЕЋАМО УСТИМА	54
ДОДИРУЈЕМО КОЖОМ	56
ГОВОР ТЕЛА	58
ГОВОРИМО ГЛАСОМ	60

ЛАКШЕ ТЕГОБЕ И БОЛЕСТИ 63

ОЗЛЕДЕ И СИЋУШНЕ ЖИВОТИЊЕ	64
БОЛЕСТИ, АЛЕРГИЈЕ	66
МЕХАНИЗМИ ОДБРАНЕ	68
ОДЛАЗАК КОД ЛЕКАРА	70
У БОЛНИЦИ	72
КОД ЗУБАРА	74
ОСОБЕ СА ИНВАЛИДИТЕТОМ	76

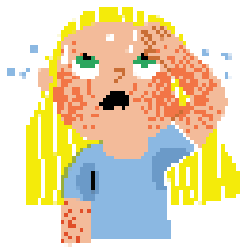
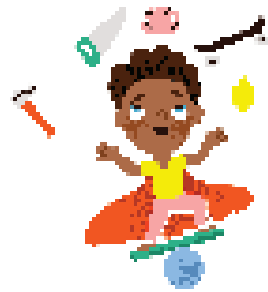
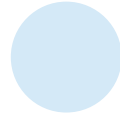

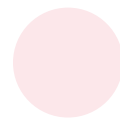
У ОДЛИЧНОЈ ФОРМИ! 79

ЗАШТИТИ ОРГАНИЗАМ	80
КУПАЈ СЕ	82
ИЗБЕГАВАЈ ОПАСНОСТИ	84
ПРАВИЛНО СЕ ХРАНИ	86
КРЕЋИ СЕ И БАВИ СПОРТОМ	88
ЗДРАВ ДУХ	90

ИНДЕКС 92

СВИ ИМАМО ИСТО ТЕЛО

ИСТО... А РАЗЛИЧИТО!

Имаш лице и тело са ногама, рукама, шакама... као сва људска бића. Али свако од нас је јединствен и нико не изгледа исто као ти, зато што си ти - ти!

Можеш да будеш дечак или девојчица, мушкарац или жена.

Дете, одрасла особа, старија особа: нисмо сви исте животне доби.

Високи или ниски: људи су различитог стаса.

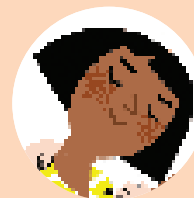

Дебели или мршави: нисмо сви исте тежине.

Имамо кожу, косу и очи различите боје.

Лице је наша лична карта: свако има своје. Пронађи ова лица на великој слици.

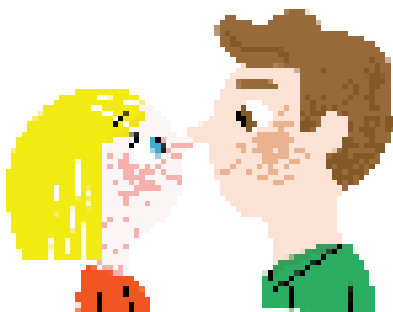
Зарави се!

НА КОГА ЕНА ЛИЧИ?

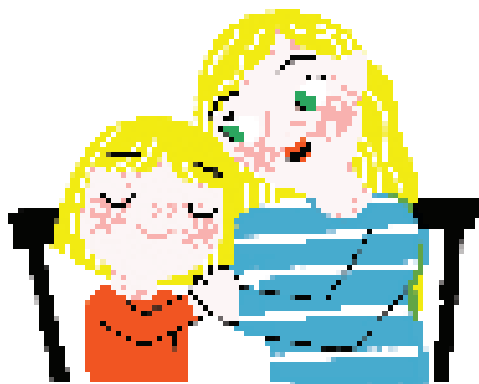
Ена има **плаве очи** и **плаву косу**.

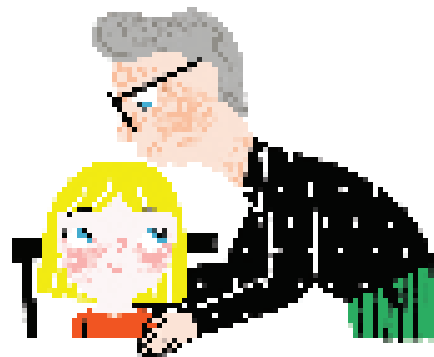
Њен тата има **кестењасту косу** и **смеђе очи**.

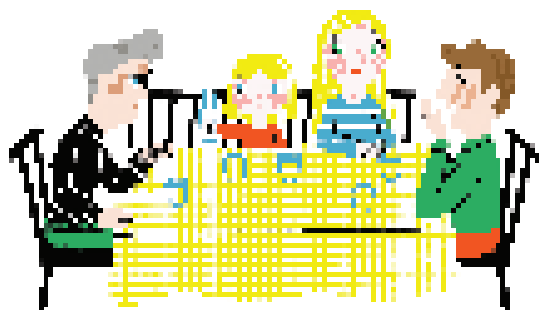
Али Ена и тата имају **исти осмех**...

Енина мама има **плаву косу**.

А дека има лепе **плаве очи**... исте као Енине!

Ена је **наследила** понешто од тате, маме и деке...

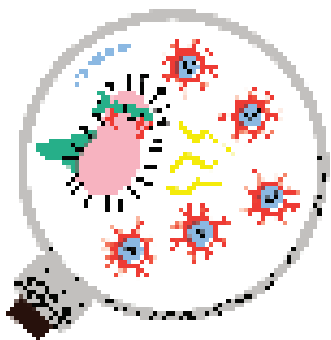

Али она највише **личи** на Веру... своју сестру близнакињу.

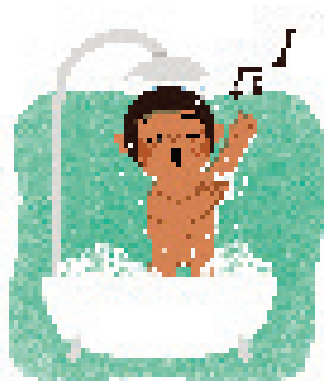

КОЖНИ ОМОТАЧ

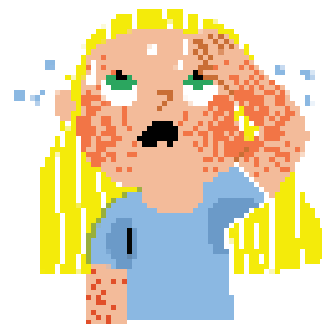
Бела, црна, смеђа... Ма које да је боје, кожа је налик на велики омотач који штити наше тело и одржава његову температуру на 37 степени Целзијуса!

На кожи живе врло корисни **микроби** који спречавају „лоше“ микробе да се развију.

Она производи масну супстанцу због које је **непропусна**. Кад се купаш, вода ти не улази у тело!

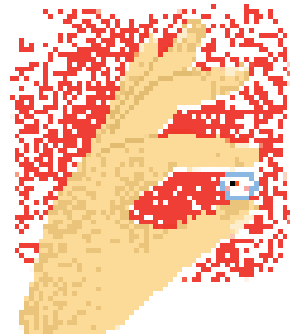
Врућина је? Кожа испушта воду кроз рупице зване **поре**. **Знојиш се**, тело ти се расхлађује!

Хладно је? Кожа задржава топлоту тако што се **најежи**: подигну се длачице које је прекривају.

Кожа је прекривена **длачицама**, којих нема само на уснама, длановима и табанима.

Нокти штите кожу на врховима прстију на ногама и рукама. Захваљујући њима, боље хваташ предмете.

Бела кожа на сунцу производи меланин, пигмент због којег постепено тамни. Кожа тако преглане.

Пеге

Што је тамнија, кожа садржи више меланина.

Младехи

У зависности од облика рупе кроз коју расте, коса је равна, таласаста или коврџава.

Направи отисак прста: он је јединствен!

1. Узми јастуче за печат.

2. Прислони прст на јастуче с мастилом...

3. ... а затим на лист хартије.

4. Подигни прст и ето његовог отиска.

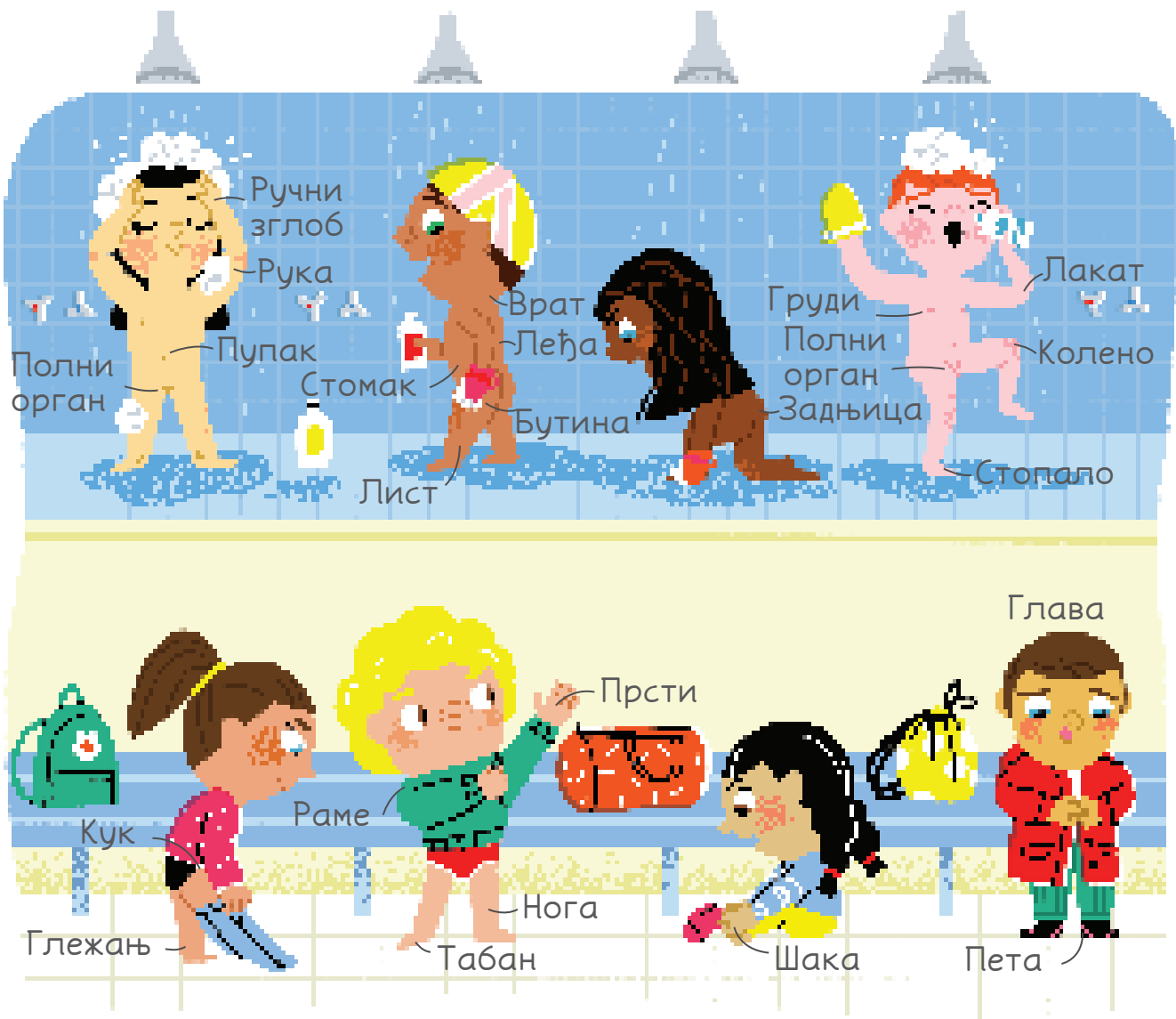

ТЕЛО

- ВЕЛИКА СЛАГАЛИЦА

Тело се, исто као слагалица, састоји из различитих делова, од којих сваки има неки назив. Откриј како се ти делови зову!

Ово је длан.

А ово је надланица.

Средњи прст

Кажипрст

Домали прст

Мали прст

Палац

Шака има пет прстију.

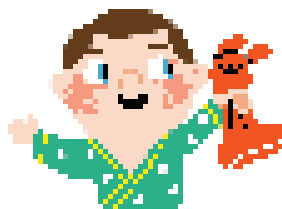
ШАКА КОЈА РАДИ СВЕ ВИШЕ СТВАРИ...

1 дан

Тома **чврсто стеже** мамин прст. Он то ради нехотице: то је рефлексна радња.

9 месеци

Јован **држи** плишану играчку између палца и осталих прстију.

11 месеци

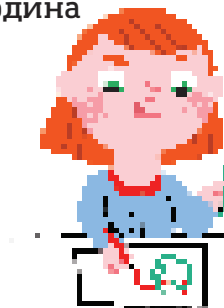
Маја **показује** кажипрстом. Она много воли и да плеска рукама!

1 и по година

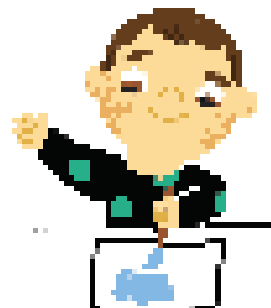

Мара **лепо држи** кашику!

5 година

Ната црта десном руком: она је **деснорука**.

Марко боји левом руком: он је **леворук**.

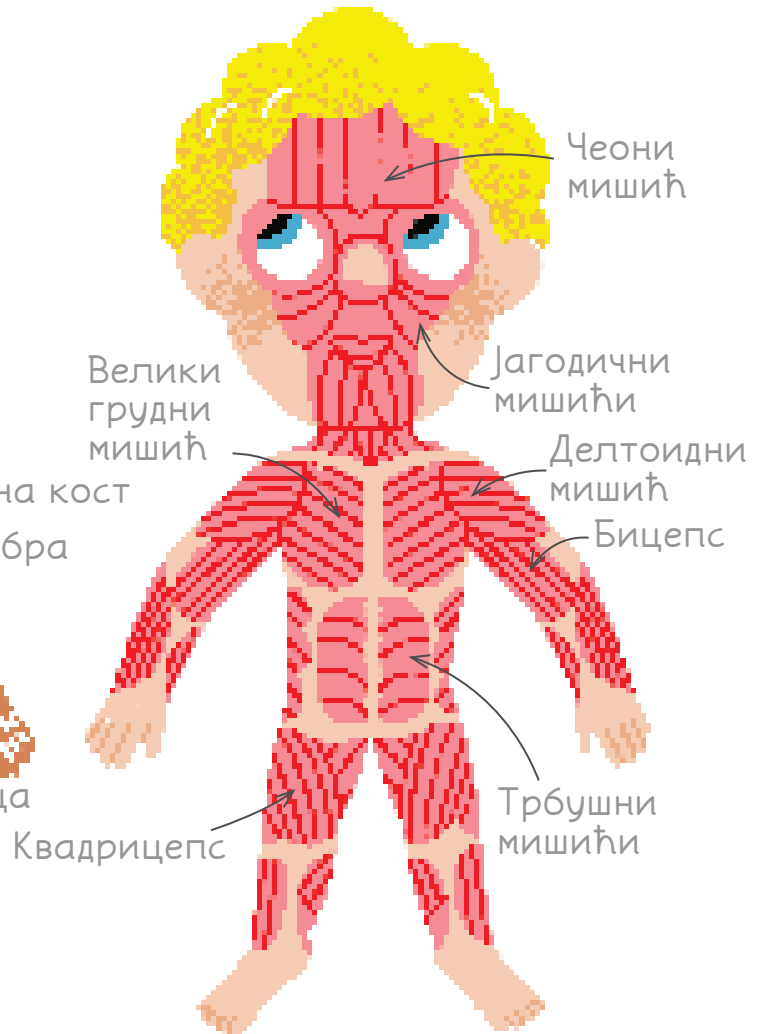
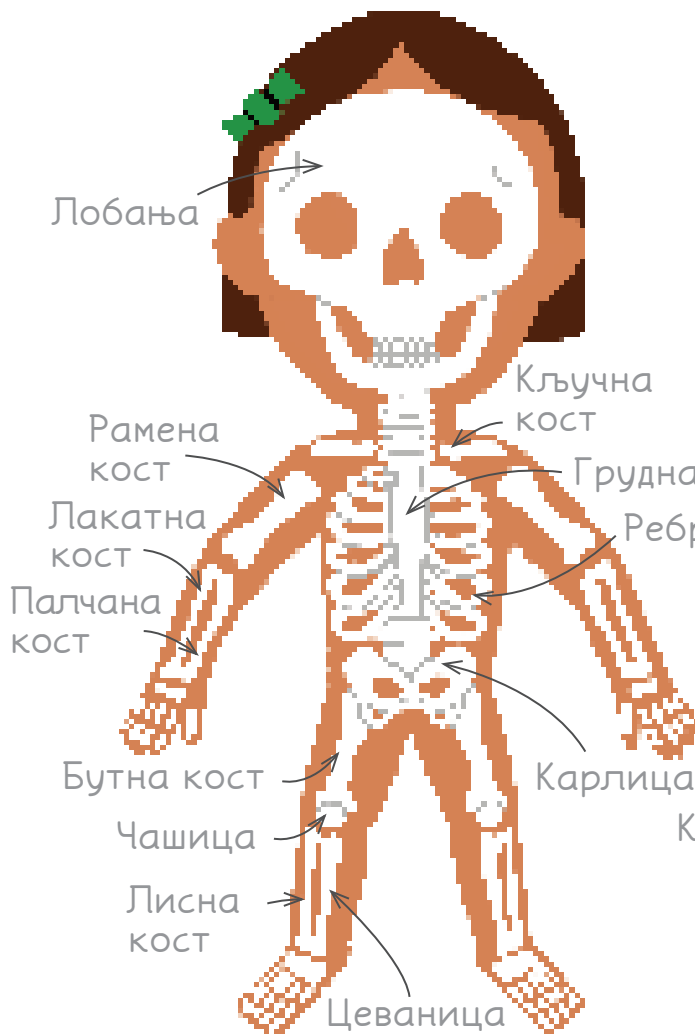

УНУТРАШЊОСТ ТЕЛА

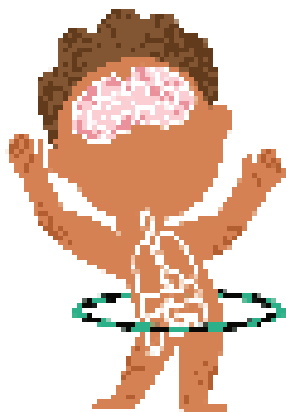
Ако опипаш прсте, осетићеш нешто тврдо: то су кости. Испод коже се налазе још и мишићи и органи.

Кости чине потпору твог тела.
Твој костур садржи више од две-ста костију.

Мишићи ти омогућавају да се мрдаш!
Твоје тело има шест стотина мишића.

Органи неопходни за живот

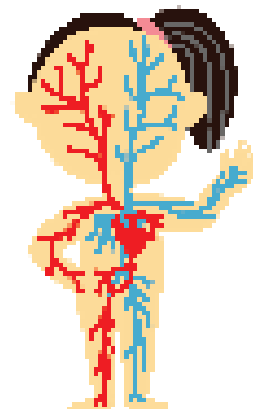

Мозак управља целим телом.

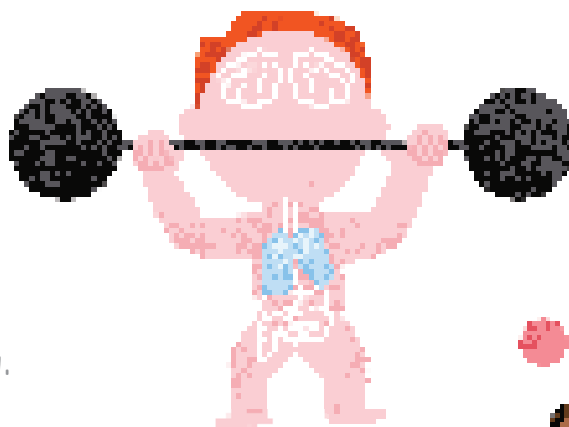

Срце обезбеђује кружење крви у телу.

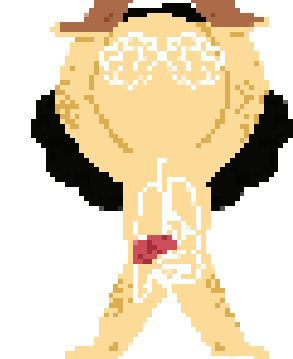
Крв из срца улази у **артерије**. Пролазећи кроз све мање **крвне судове**, кружи по целом телу. Затим се кроз **вене** враћа до срца.

Желудац и црева варе храну.

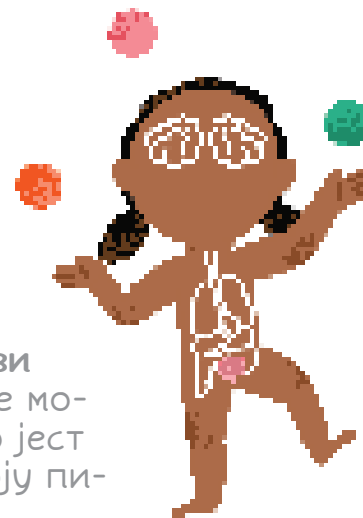
Плућа служе за дисање.

Јетра пречишћава крв и прерађује сварену храну.

Бубрези производе мокраћу, то јест течност коју пишкиш.

Бешика служи за складиштење мокраће.